2022 р. № 44. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF
4. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с.
5. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-668-6-24

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФАРМАЦІЯ (ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ)»

Кричковська А. М.
кандидат фармацевтичних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна

Монька Н. Я.
кандидат хімічних наук, доцент,
відповідальна за атестацію PhD спеціальності «Фармація (за спеціалізаціями)»,
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна

Хоменко О. І.
кандидат хімічних наук, доцент,
гарант ОП «Фармація»,
ВПНЗ Львівський медичний фаховий коледж «Монада»
м. Львів, Україна

Фармацевтичний ринок України згідно нормативно-правових засад та Настанови з дистрибуції [1] поділяється: на ринок виробників ліків, посередницькі гуртові фармацевтичні фірми та аптечні заклади з роздрібного відпуску ліків. Фінансово-господарська діяльність цих ланцюгів дистрибуції лікарських препаратів суттєво відрізняється. Відповідно, підготовка спеціалістів (фахівців) для фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України також є різною. Фактично, раніше промисловим фармацевтичним вітчизняним виробництвом

відало Міністерство медичної та біологічної промисловості (МедБіоПром), а Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) мало у підпорядкуванні структуру, назва якої часто змінювалась, але саме вона регламентувала роботу посередницьких фармацевтичних фірм та аптечних закладів. Підготовка фахівців для фармацевтичної промисловості здійснювалась у закладах вищої освіти (ЗВО), які підпорядковувались Міністерству освіти і науки України (МОН) та переважно це були ЗВО технічно-інженерного напряму. Підготовка фахівців для аптечних закладів традиційно відбувалась у медичних (фармацевтичних) ЗВО.

Однак, з 2017 року ці дві спеціальності були об'єднані в одну спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація» [2]. У 2022 році було затверджено стандарт вищої освіти (СВО) для другого (магістерського) освітнього рівня, яким передбачався поділ на дві спеціалізації [3]. Зараз на затвердженні знаходиться нова редакція СВО. Однак, в жодній з версій СВО не передбачено можливості для фахівців здійснити перехід з однієї спеціалізації 01. Фармація на іншу 02. Промислова фармація або навпаки. Третій освітньо-науковий (аспірантський) рівень не має СВО та не має поділу на спеціалізації. Такий поділ на третьому рівні може призвести до унеможливлення проведення досліджень, оскільки науковий пошук здійснюється від створення нової структурної формули молекули потенційних ліків до лабораторних та клінічних випробувань; пошуку управлінських рішень для всього фармацевтичного сектору; маркетингових досліджень різних ланок фармацевтичного ринку, тощо.

При проведенні акредитацій освітньо-наукових програм (ОНП) третього (аспірантського) рівня вищої освіти, важливим є розуміння експертами особливостей формування цих програм в різних ЗВО. Зазвичай у медичних (фармацевтичних) ЗВО така ОНП складається науковцями, які проводять дослідження за інтересами окремих 10-15 кафедр, кожна з яких має кожного року по 1-2 здобувачів звання доктора філософії. У ЗВО, де на магістерському рівні освіти випускають магістрів промислової фармації, це зазвичай одна випускова кафедра, яка може прийняти на третій рівень навчання максимально до 4 здобувачів освіти. Подальшим нашим дослідженням стане порівняльна характеристика обсягу та наповнення ОНП зі спеціальності «Фармація (за спеціалізаціями) третього рівня освіти в різних ЗВО.

Висновок. Підготовка фахівців для фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України має певні прогалини, які пов'язані з неузгодженістю розмежування на рівні управління щодо промислового виробництва ліків та їх подальшого просування (дистрибуції) через посередницькі фармацевтичні фірми й аптечні заклади до кінцевого споживача.

Література:

1. Настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.0:2020. Лікарські засоби. Належна виробнича практика. Київ : МОЗ України, 2020.
2. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 № 53.
3. Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» для другого (магістерського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 04.11.2022 № 981. URL: офіційна сторінка МОН України (дата звернення: 01.10.2026).

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-668-6-25

РОЛЬ ОСВІТИ ТА НАУКИ У ВОЄННОМУ ЧАСІ ТА ГЛОБАЛІЗМУ

Курбанов Г. О.
доктор мистецтва,
старший викладач кафедри звукорежисури,
Київський національний університет театру кіно і телебачення
імені І. К. Карпенко-Карого
м. Київ, Україна

Сучасний вектор розвитку України визначається перетином двох потужних процесів: поглибленням глобальної інтеграції, цифровізацією та формуванням мережевого суспільства з одного боку, та викликами повномасштабної воєнної агресії – з іншого. За таких умов науково-освітній сектор переорієнтується з виконання виключно соціокультурної та просвітницької місій на функцію опорного каркаса національної безпеки, збереження державного суверенітету та забезпечення технологічної незалежності.

Глобалізм диктує вимоги щодо високої конкурентоспроможності знань, швидкості трансферу технологій та мобільності фахівців. Водночас війна створює загрози для інфраструктурної цілісності, кадрового потенціалу та стабільності освітньо-наукового процесу. Поєднання цих чинників зумовлює необхідність реконфігурації всієї системи підготовки кадрів і проведення наукових досліджень.

Збройне протистояння радикально змінило пріоритети наукового пошуку, змістивши акцент на прикладні розробки з високим ступенем готовності технологій (TRL) для забезпечення потреб фронту й тилу.

Трансформація тематики досліджень

Розвиток оборонно-технічного сектору (MilTech та Dual-Use): проектування безпілотних апаратів, систем радіоелектронної боротьби